

Miljø- og Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen
Cirkulær Økonomi og Affald
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Brevet sendes alene elektronisk.

Høring af ændring af bekendtgørelse om at bringe elektrisk og elektronisk udstyr i omsætning samt håndtering af affald af elektrisk og elektronisk udstyr (MST-7041-00034)

Miljøstyrelsen har den 22. november 2017 sendt udkast til ændring af bekendtgørelse nr. 130 af 6. februar i høring (herefter blot "udkastet").

Formålet er ifølge Miljøstyrelsen, at implementere del 2 af WEEE-direktivet. Udkastet indeholder dog også en række andre ændringer af den eksisterende bekendtgørelse.

Dansk Affaldsforenings høringssvar gives med forbehold for senere politisk behandling.

Finansiering – producenterne skal til at betale!

Udkastet lægger op til, at kommuner og affaldsselskaber pålægges yderligere opgaver, der skal finansieres via det kommunale affaldsgebyr. Opgaver der alene tilgodeser producenterne og DPA-System, mens de vil gøre hverdagen vanskeligere for borgerne, kommunerne og affaldsselskaberne – uden at det ses at give nogen miljøgevinst.

Siden producentansvarets implementering i 2006 er kommuner og affaldsselskabers omkostninger til indsamlingsordninger blevet dækket af affaldsgebyret. Omkostninger der løbende er steget. Primært grundet nye krav til sorteringen af WEEE på indsamlingsstederne samt øgede omkostninger i relation til tyverier.

Det fremsendte udkast fortsætter af dette spor, hvor omkostningerne til at løse opgaver, der alene gavner producenterne og DPA-System, skal dækkes af borgerne via de kommunale affaldsgebyrer.

Dansk Affaldsforening har gentagne gange gjort Miljøstyrelsen opmærksom på, at vi ikke finder denne praksis forsvarlig, da WEEE som bekendt er underlagt et producentansvar. Dette synspunkt er også tilkendegivet politisk (se blandt andet vedlagte henvendelse til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg fra den 26.

15.01.2017
Side 1 af 7

J.nr. NIR 11.5.16.5-01

Dansk Affaldsforening
Vodroffsvej 59, 1
1900 Frederiksberg C

Tlf.: 72 31 20 70
danskaffaldsforening.dk

august 2011). Henvendelsen er skrevet af RenoSam, der fusionerede med affald danmark i 2013, og blev til Dansk Affaldsforening.

Det fremgår af WEEE-direktivets artikel 12, stk. 2, at medlemsstaterne i relevante tilfælde kan tilskynde producenterne til også at finansiere omkostningerne i relation til indsamling af WEEE fra private husholdninger til indsamlingsanlæg (genbrugspladser).

Det forekommer uforståeligt for Dansk Affaldsforening, at Miljøstyrelsen ikke finder det relevant, at producenterne selv skal dække de omkostninger, der følger af, at kommuner og affaldsselskaber skal løfte opgaver, der alene kommer producenterne og DPA-System til gavn.

I andre tilfælde kaldes det krydssubsidiering, når en brugergruppe (borgerne) betaler for en anden (producenterne). På tilsvarende vis kaldes offentlig støtte af private virksomheder i andre sammenhænge for statsstøtte. Begge dele er statslige myndigheder i almindelighed meget opsatte på at undgå.

Helt principielt er det Dansk Affaldsforenings opfattelse, at producenterne skal dække alle de omkostninger, der er forbundet med håndtering af WEEE. Som bekendt arbejder vi for en ændring af lovgivningen, der betyder, at producenterne skal afholde alle omkostninger ved håndteringen af WEEE, herunder også indsamlingen fra borgerne.

Hvad har producentansvaret kostet borgerne?

I forbindelse med implementeringen af producentansvaret (2005) blev det vurderet, at kommunernes omkostninger ved drift af bringeordninger for indsamling af WEEE ville udgøre fra 25-75 mio. kr. pr. år afhængigt af opgørelsesmetoden (se vedlagte spørgsmål nr. 12 til L 2 (lov om ændring af miljøbeskyttelse (producentansvar for elektronikskrot)).

RenoSam lavede i 2010 en intern undersøgelse, hvor kommunernes omkostninger til indsamlingen af WEEE blev vurderet til at ligge mellem 35 og 80 mio. kr. pr. år.

Antager vi at indsamlingsomkostningerne pr. år har været 40 mio. kroner/år, har borgerne betalt (mindst) 480.000.000 kroner (næsten en ½ milliard kroner) via det kommunale affaldsgebyr siden producentansvaret blev indført i 2006. Penge som producenterne reelt set har sparet.

Økonomiske konsekvenser

Miljøstyrelsen har den 8. december udsendt en økonomisk høring. Miljøstyrelsen vurderer, at de nye regler fører til øgede omkostninger hos kommunerne i 2018 og 2019 i forbindelse med implementeringen. Miljøstyrelsen mener ikke, at de

nye regler medfører varige øgede omkostninger for kommunerne, men det gør de.

De nye fraktioner kræver mere plads. De kræver mere rådgivning og vejledning af brugerne, da de er mere komplekse at vejlede om end de eksisterende. De nye fraktioner vil også betyde flere læs som er fejlsorteret, hvilke vil koste genbrugspladser ekstra i form af sorteringsgebyrer. Dette kan begrænses ved at øge bemanningen på pladsen, men det koster også penge.

Alt det ovenstående koster penge og vil være en del af de daglige driftsomkostninger – også efter 2019.

Hvis blot hver genbrugsplads omkostninger stiger med 5000 kroner/år, vil den samlede stigning være på 1,75 mio. kroner/år (350 genbrugspladser), der skal betales af borgerne – uden at det gør det nemmere for selvsamme borgere eller giver nogen miljømæssig gevinst.

Alle omkostninger ved implementering af de nye fraktioner bør dækkes af dem, der har gavn af dem – producenterne.

Nye fraktioner

Udkastet lægger op til, at der fremover **skal** sorteres WEEE på genbrugspladserne i 7 fraktioner, hvor det i dag er muligt at sortere i 5 fraktioner. Hertil kommer, at indholdet af de enkelte fraktioner ændres, samt at der ved sorteringen skal tages hensyn til udstyrets størrelse.

Hermed pålægges kommuner og affaldsselskaber forpligtigelser, de kun har begrænset indflydelse på, hvordan skal indfries. Desuden skal borgerne dække omkostningerne. Kommunerne og affaldsselskaberne skal således "betale for musikken uden at de selv må bestemme, hvad der spilles".

Det bemærkes også, at opdelingen i de 7 fraktioner ikke er en direkte følge af direktivets bestemmelser, og at de primært er afstemt efter de efterfølgende behandlingsformer. De nye fraktioner er således alene en fordel for producenterne og DPA-System, mens de kun har (negative) praktiske og økonomiske konsekvenser for borgerne, kommunerne og affaldsselskaberne.

Der dokumenteres heller ikke nogen miljømæssig gevinst ved de nye fraktioner i Miljøstyrelsens høringsmateriale.

De nye fraktioner kræver først og fremmest mere plads på genbrugspladserne, ekstraomkostninger i forbindelse med fejlsortering og de kræver mere rådgivning og vejledning i det daglige, hvilket betyder, at de løbende driftsomkostninger til indsamlingen af WEEE vil stige.

Hertil kommer implementeringsomkostninger i form af omstillingen på pladsen, nye skilte/sorteringsvejledninger, uddannelse af personalet, ændringer i de indsamlingsordninger der er etableret (fx poseordninger og storskraldsordninger), m.v. De praktiske konsekvenser er uddybet i vedlagte notat (02 Praktiske konsekvenser som følge af de 7 nye WEEE fraktioner).

Dansk Affaldsforening kan på baggrund af ovenstående ikke anbefale, at de nye fraktioner, der foreslås i udkastet, implementeres. Det bedste vil være, hvis de nuværende fraktioner blev bibeholdt, og det blev overladt til producenterne at sortere, når de modtager WEEE fra genbrugspladserne.

Hvis Miljøstyrelsen ønsker at bibeholde de nye fraktioner, skal Dansk Affaldsforening opfordre til, at det gøres til et retskrav, at kommuner og affaldsselskaber kan lægge fraktion 1 og 4 sammen samt lægge fraktion 5 og 6 sammen.

Indgriben i den lokale planlægning

De nye fraktioner gør det mere vanskeligt for kommunerne og affaldsselskaberne at implementere egne strategier og politikker for, hvordan de fx vil øge genanvendelsen på genbrugspladsen. Prioriteringen af areal og mandskab til WEEE begrænser mulighederne for at sætte ind på andre områder.

Hermed kan de nye fraktioner indirekte (negativt) påvirke mulighederne for at leve op til andre målsætninger på affaldsområdet. Vi antager ikke, at det var hensigten med de nye regler.

Er andre løsninger mulige?

Miljøstyrelsen ses ikke at have overvejet andre løsninger på implementeringen af direktivets del 2 end yderligere krav til de kommunale indsamlingssteder. Det burde undersøges, om reglerne kunne implementeres, ved fx at producenterne selv sorterede affaldet, når det modtages fra genbrugspladserne.

Det vil løse en række af de problemer ved de nye fraktioner, der er beskrevet i det foregående.

Det vil selvfølgelig kræve en indsats og et samarbejde mellem producenterne (de kollektive ordninger), men det er vel heller ikke for meget forlangt af de aktører der drager fordel af de nye fraktioner.

Vi skal opfordre Miljøstyrelsen til at undersøge, hvilke andre muligheder der er for at implementere del 2 fra WEEE-direktivet, hvor det er producenterne, der skal sikre finansieringen og sorteringen i de nye fraktioner.

Effektivisering af indsamlingssystemet?

Det nuværende indsamlingssystem (fra borger til regional opsamlingsplads) har en række indbygget "systemfejl". Årlige skiftedage, nye operatører, nyt opsamlingsmateriel, nye tildelinger, utilstrækkelig udnyttelse af indsamlingsmateriellet, nye vaner og mønstre hvert år og lignende er alle faktorer, der bidrager til, at den samlede (samfunds)økonomi i systemet ikke kan optimeres.

En række af de snitfladeproblemstillinger, der er blevet drøftet siden producentansvaret blev implementeret, herunder problemer der opstår som følge af de foreslåede 7 nye fraktioner, vil kunne løses ved en "systemændring". Samtidig vil det styrke (samfunds)økonomien i det samlede system.

En mulighed er at give kommunerne hele ansvaret for at indsamle WEEE fra borgerne og sørge for transporten til de regionale opsamlingssteder. Kommunerne skal have dækket sine omkostninger, hvorfor problemstillingen hænger tæt sammen med finansieringen af systemet.

Dansk Affaldsforening skal opfordre Miljøstyrelsen til snarest muligt at starte en proces med det formål at se på, hvordan det samlede system for indsamlingen af WEEE kan effektiviseres. En mulighed er at tage det op i producentansvarforrummet.

Kun kommunerne må hente WEEE hos husholdninger

Det fremgår af udkastets § 22, stk. 2, pkt. 2, at producenterne nu kan hente WEEE hos private husholdninger. Hermed åbnes op for, at der kan etableres parallelle indsamlingssystemer.

Det er en praksis, vi hidtil ikke har ønsket i Danmark. Derfor er der i miljøbeskyttelsesloven en generel bestemmelse, der fastslår, at når en kommune har etableret en indsamlingsordning, må indsamling af det af ordningen omfattet affald kun finde sted på kommunalbestyrelsens foranstaltning eller bemyndigelse (§ 45, stk. 3 i miljøbeskyttelsesloven).

Dansk Affaldsforening skal derfor anbefale, at § 22, stk. 2, pkt. 2 fjernes fra udkastet.

Vi ønsker ikke at forhindre den service, der består i, at en leverandør af fx køleskabe tager det gamle køleskab med fra en borger, når et nyt afleveres. Tilsvarende er en borger selvsagt velkommen til at sælge sit gamle køleskab.

Men det skal alene være kommunerne, der har adgang til at etablere indsamlingsordninger for borgerne, jf. definitionen af indsamlingsordninger i affaldsbekendtgørelsen (§ 3, stk. 1, pkt. 34)) samt forbuddet i miljøbeskyttelsesloven mod konkurrerende indsamlingsordninger.

WEEE-direktivet indeholder ingen bestemmelser, der fører til, at producenterne skal have en ret til at hente WEEE direkte hos borgerne.

Producentansvarsforum for WEEE

Miljøstyrelsen har som bekendt etableret et producentansvarsforum for WEEE, hvor de relevante parter fra branchen skal mødes for at drøfte, hvordan vi fx kan styrke indsamlingen, genanvendelse og genbrug af WEEE.

De to første emner, der skal drøftes i forummet, er tyveri og genbrug. Det vil blive meget svært at finde fælles løsninger på de to områder, hvis ikke det finansielle spørgsmål løses snarest muligt. Vores synspunkt er som sagt, at hvis kommuner og selskaber skal løfte opgaver til gavn for producenterne, så skal producenterne også betale for det.

Der er desuden en klar kobling til udkastets forslag om nye fraktioner. Det har betydning for mulighederne for at forhindre tyveri og fremme genbrug, hvordan pladserne indrettes og hvilke krav der stilles til sorteringen af WEEE. De nye regler, der vedtages, kan således risikere at blokere for fornuftige løsninger på de udfordringer, vi sammen står overfor, når det handler om at begrænse tyveri og fremme genbrug.

For at fremme mulighederne for at finde fælles løsninger i producentansvarsforummet, skal Dansk Affaldsforening anbefale, at der ikke ændres på fraktionskravene på genbrugspladser på nuværende tidspunkt.

Fremme af genbrug

Det fremgår af WEEE-direktivets artikel 6, stk. 2, at medlemsstaterne skal optimere betingelse for at forberede WEEE med henblik på genbrug. En bestemmelse Danmark endnu ikke har gjort brug af.

Som bekendt er det Dansk Affaldsforenings opfattelse, at kommuner og affaldsselskaber kan og bør spille en betydelig rolle i forhold til genbrug og forberedelse med henblik på genbrug af WEEE (og andet affald), der modtages på genbrugspladsen eller i storskraldsordninger.

Vi ser derfor frem til drøftelserne i producentansvarsforummet, hvor vi blandt andet vil arbejde for at kommunerne og affaldsselskaber får en juridisk ret til at arbejde med genbrug og forberedelse med henblik på genbrug for så vidt angår WEEE.

Det er kommunerne, der klassificerer affald

Udkastets §§ 22 og 23 indeholder bestemmelser omkring WEEE, der kan indebære sundheds- eller sikkerhedsrisici for personalet.

Det kan læses som om, at producenterne nu kan klassificere affald som farligt affald. Det er naturligvis ikke producenternes opgave, hvorfor reglerne bør formuleres på en måde, der ikke efterlader tvivl om det.

Det vil desuden kunne have betydelige økonomiske konsekvenser for kommuner og affaldsselskaber, hvis de har pligt til at modtage og behandle WEEE, der af producenterne afvises som "sundheds- og/eller sikkerhedsskadeligt".

Problemstillingen er uddybet i vedlagte notat (03 Klassificering af kontamineret elskrot som farligt affald).

Dansk Affaldsforening skal opfordre Miljøstyrelsen til at sikre sig, at bestemmelserne omkring afvisning af affald holder sig inden for den øvrige lovgivning (herunder klassificeringsreglerne) på affaldsområdet.

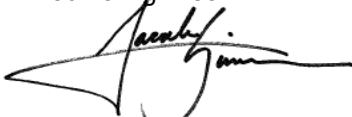
Afslutning

Dansk Affaldsforening har naturligvis forståelse for, at Miljøstyrelsen ønsker at implementere bestemmelserne fra WEEE-direktivet inden fristen udløber. Men som det fremgår af vores høringssvar, har vi mindre forståelse for, at bestemmelserne implementeres på en måde, der alene giver besvær og øget omkostninger for borgerne, kommunerne og affaldsselskaberne. Dette uden at der kan dokumenteres en miljømæssig gevinst.

Vi skal derfor generelt opfordre Miljøstyrelsen til at implementere reglerne på en måde, hvor opgaven primært bliver løst (og/eller betalt) af den, der har ansvaret – nemlig producenterne.

Hvis Miljøstyrelsen ønsker det, deltager vi gerne i et møde, hvor vi uddyber vores synspunkter.

Med venlig hilsen

Jacob H. Simonsen
Direktør